

II AKa 487/21 - Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie

LEX nr 3519530

Wyrok

Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 1 marca 2023 r.

II AKa 487/21

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SA Katarzyna Capałowska (spr.).

Sędziowie SA: Ewa Jethon, Anna Kalbarczyk.

Przy udziale prokuratora Stanisława Wieśniakowskiego.

Sentencja

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lutego 2023 r. sprawy z wniosku A. M. B. G., O. S. M. B. i G. N. B. przeciwko Skarbowi Państwa o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłą z niesłusznego umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 1 września 2021 r. sygn. akt XVIII Ko 29/21

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawców A. M. B. G. i G. N. kwoty po 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;
3. kosztami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa;

Uzasadnienie faktyczne

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 487/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		1
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji		
Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 1 września 2021 r., sygn. XVIII Ko 29/21		
1.2. Podmiot wnoszący apelację		
oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
oskarżyciel posiłkowy		
oskarżyciel prywatny		
obrońca		
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego		
inny		
1.3. Granice zaskarżenia		
1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
na korzyść na niekorzyść	w całości	
	w części	☐ co do winy
		☐ co do kary
☐ co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	

	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu
	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia
	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia
	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka
	art. 439 k.p.k.
	brak zarzutów

1.4. Wnioski

	uchylenie		zmiana
--	-----------	--	--------

2. USTALENIE FAKTÓW W ZWIĄZKU Z DOWODAMI PRZEPROWADZONYMI PRZEZ SĄD ODWOŁAWCZY

1.5. Ustalenie faktów

1.1. Fakty uznane za udowodnione

<i>Lp.</i>	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.		Nie prowadzono postępowania dowodowego przed Sądem odwoławczym.		

1.1. Fakty uznane za nieudowodnione

<i>Lp.</i>	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.		Nie prowadzono postępowania dowodowego przed Sądem		

1.	odwoławczym.	
1.6. Ocena dowodów		
1.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
<i>Lp. faktu z pkt 2.1.1</i>	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1.1. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
<i>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</i>	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW I WNIOSKÓW		
<i>L</i>	Zarzut	
<i>p.</i>		
3.	1. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym uznaniu, iż wnioskodawcy zostali niesłusznie aresztowani i umieszczeni w ośrodku dla cudzoziemców, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego wskazuje, iż brak jest dowodów na stosowanie wobec wnioskodawców przemocy w kraju pochodzenia, w związku z czym posługując się sfałszowanymi francuskimi kartami pobytu zasadnie zostali umieszczeni w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, a ich emigracji z Konga spowodowana była względami ekonomicznymi, a nie prześladowaniem z przyczyn politycznych.	zasadny częścio wo zasadny niezasa dny
1.	2. Obrza przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj.: a. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego dokonaną z pominięciem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, b. art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy i oparcie orzeczenia na niepełnym materiale dowodowym, c. art. 554 § 2a i § 2b pkt 1 k.p.k. poprzez niezawiadomienie o terminie rozprawy i nieprzesłanie odpisu wniosku reprezentantowi Skarbu Państwa, przez co pozbawiono go jego uprawnień procesowych, jako strony postępowania.	zasadny częścio wo zasadny niezasa dny

Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się niezasadna.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego całkowicie chybionymi są zarzuty naruszenia przepisów postępowania w postaci art. 410 k.p.k., 366 § 1 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Analiza akt przedmiotowej sprawy prowadzi do wniosku, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżone rozstrzygnięcie oparł się na całokształcie zgromadzonego materiału dowodowego, który niewątpliwie był wystarczający do poczynienia wszelkich ustaleń na kanwie przedmiotowej sprawy. O obrazie art. 410 k.p.k. można mówić dopiero wówczas, gdyby sąd rozpoznający sprawę rzeczywiście nie odniósł się w ramach oceny dowodów, czynienia ustaleń faktycznych, subsumcji czy wymierzania kary do jakichś przeprowadzonych na określonym terminie rozprawy dowodów czy ujawnionych okoliczności, ale wówczas należałoby wskazać, które dowody lub jakie okoliczności pominięto (wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2019 r., sygn. III KK 553/17, LEX nr 2609153). Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku przekonuje, że Sąd a quo za podstawę swego orzekania przyjął całokształt ujawnionego materiału dowodowego, jak również nie wystąpiły okoliczności wskazujące na jakąkolwiek potrzebę jego uzupełnienia. W kontekście tym podzielić należy należycie uzasadnione stanowisko o oddaleniu wniosków dowodowych prokuratora, bowiem okoliczności, które miały być na ich podstawie udowodnione, nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również dokumentacja, która miała być na ich podstawie uzyskana, była już w dyspozycji Sądu Okręgowego. Nie zasługuje na podzielenie stanowisko, zgodnie z którym niezbędnym dla dokonania prawidłowego rozstrzygnięcia było uzyskanie materiałów z postępowania o sygn. RSO 15/2020/14, związanego z próbą nielegalnego przekroczenia granicy przez wnioskodawców przy wykorzystaniu fałszywych francuskich kart pobytu, w szczególności, jeżeli zauważy się, że również prokurator, występując przed sądem I instancji, nie widział potrzeby zwrócenia się o akta przedmiotowej sprawy celem dołączenia ich w poczet materiału dowodowego, słusznie uznając tym samym, iż okoliczności z nich wypływające pozostawały bez znaczenia dla dokonania rozstrzygnięcia. Dodatkowo, wbrew stanowisku skarżącego, Sąd a quo nie pominął dowodów zawartych w aktach postępowania prowadzonego przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, czemu dał wyraz w pisemnych motywach wyroku.

Odnosząc się do stanowiska skarżącego, związanego ze zgromadzeniem niepełnego materiału dowodowego, wskazać należy, że rolą sądu w ramach art. 366 § 1 k.p.k. jest wyjaśnienie "istotnych okoliczności sprawy", ocenianych przez pryzmat realizacji zasady prawdy materialnej, a więc

poprzez ocenę dokonanych ustaleń faktycznych. Przewodniczący nie tylko formalnie kieruje rozprawą, ale powinien także oddziaływać na przebieg postępowania dowodowego, aby doprowadził on do obiektywnego odtworzenia zdarzeń, zgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem. Naruszenie art. 366 § 1 k.p.k. musi być rozstrzygane przez pryzmat realizacji prawdy materialnej, a więc poprzez ocenę dokonanych ustaleń faktycznych (wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2020 r., sygn. IV KK 641/19, LEX nr 3228599). W ocenie Sądu Apelacyjnego, analiza przedmiotowej sprawy wskazuje, że Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, zgromadził całość niezbędnego materiału dowodowego, co doprowadziło do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności przedmiotowej sprawy. Zarazem skarżący, poza podniesieniem zarzutu, nie wskazał, jakie to okoliczności pozostały do ustalenia, a które to mogłyby rzutować na prawidłowość kwestionowanego rozstrzygnięcia. Powyższe prowadziło do uznania, że chybnymi były zarzuty dotyczące naruszenia art. 410 k.p.k. oraz art. 366 § 1 k.p.k.

W świetle powyższych ustaleń, jako bezpodstawny uznać należało również zarzut dotyczący nieprawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k., jeżeli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy główniej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.), stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.), a także jest wyczerpująco i logicznie - z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego - umotywowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 k.p.k.) (wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2022 r., sygn. I KA 10/21, LEX nr 3342243). Skarżący, tak w zarzucie, jak również w uzasadnieniu apelacji, nie wskazał, które to dowody miały zostać w istocie nieprawidłowo ocenione. Podkreślenia wymaga, że jeżeli skarżący kwestionuje dokonaną przez Sąd ocenę dowodów, to zarzut obrazy art. 7 k.p.k. powinien sformułować w taki sposób, aby z jego treści wynikała istota obrazy tego przepisu w danej sprawie, tj. w treści zarzutu należy wskazać jaki konkretnie dowód (czy dowody) został przez Sąd oceniony dowolnie oraz - co istotne - w czym ta dowolność się przejawiała. Ze spełniający ten wymóg nie może zostać uznane ogólne wskazanie dokonania przez Sąd a quo dowolnej i wybiórczej oceny materiału dowodowego, sprzecznej z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Pomimo wadliwości sformułowania zarzutu, analiza argumentacji skarżącego prowadzi do wniosku, że prawdopodobnie upatrywałyby on nieprawidłowej oceny zeznań wnioskodawców. Stanowisko to nie może jednakże zyskać aprobaty. W ocenie Sądu Apelacyjnego, A. M. B. G. i G. N. B. w swoich zeznaniach konsekwentnie wskazywali na podstawy swojej decyzji o konieczności opuszczenia

Konga, znajdującej swe źródło w działalności politycznej wnioskodawcy, jak również doznanych w związku z nią przemocy oraz traumatycznych przeżyciach. Zarazem brak jest podstaw do kwestionowania zgodnych twierdzeń wnioskodawców dotyczących sposobu uzyskania francuskich kart pobytu oraz istnienia przeświadczenia o ich autentyczności. Zeznania wnioskodawców znajdują pełne wzmocnienie w niekwestionowanej przez skarżącego dokumentacji, w szczególności w postaci opinii psychologicznych dotyczących A. M. B. G. i G. N. B., z których wynika jednoznacznie, że istnieją ewidentne objawy wskazujące, że wnioskodawczyni była poddawana poważnym formom przemocy (psychicznej i fizycznej, w tym seksualnej), które to ekstremalne przeżycia wpłynęły na jej stan psychofizyczny, objawy potwierdzające, że małoletnia wnioskodawczyni była poddana przemocy fizycznej oraz miała przeżycia traumatyczne (była świadkiem przemocy w stosunku do bliskich, istniało zagrożenie dla życia jej rodziców i musiała opuścić swoje środowisko), a także objawy potwierdzające, iż wnioskodawca co prawda nie doznał w kraju przemocy fizycznej, jednakże bezpośrednio doświadczył traumatyzujących przeżyć oraz był świadkiem traumatycznych wydarzeń, które przydarzyły się jego najbliższym), jak również w pismach zgromadzonych w aktach DPU.420.79.2020. Prawdziwość zeznań wnioskodawców w tym zakresie nie może zostać w żaden sposób podważona poprzez sam wynik postępowania administracyjnego, jak również ich status materialny w Kongu, bowiem żadnego uzasadnienia nie znajduje pogląd wyłaniający się ze stanowiska skarżącego, jakoby tylko osoby mniej majątne mogły być zmuszone do ucieczki z kraju. Powyższe przekonuje, że ocena zeznań wnioskodawców, dokonana przez Sąd Okręgowy w pełni korzysta z ochrony art. 7 k.p.k., a skarżący, poza ogólnymi twierdzeniami o polemicznym w rzeczywistości charakterze, nie przedstawił skutecznego argumentu podważającego stanowisko Sądu meriti.

Na podzielenie zasługuje także ocena Sądu Okręgowego, iż w świetle dokonanych ustaleń faktycznych, w oparciu o całokształt wiarygodnego materiału dowodowego, wnioskodawcy zostali niesłusznie umieszczeni w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K., za co niewątpliwie przysługiwało im zadośćuczynienie od Skarbu Państwa. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych mógłby zostać skutecznie podniesiony tylko wtedy, gdyby w zaskarżonym wyroku poczyniono ustalenia faktyczne nie mające jakiegokolwiek oparcia w przeprowadzonych dowodach, albo gdyby określonych ustaleń nie poczyniono, pomimo, że z przeprowadzonych i uznanych za wiarygodne dowodów określone fakty jednoznacznie wynikały (wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2022 r., sygn. I KA 10/21, LEX nr 3342243). Jak wynika natomiast z poczynionych powyżej rozważań, sytuacja taka nie wystąpiła w realiach przedmiotowej sprawy. Wbrew twierdzeniom skarżącego, zgromadzony materiał dowodowy (zeznania wnioskodawców, treść opinii psychologicznych, pism

składanych w toku postępowania administracyjnego) jednoznacznie wskazuje, że wobec wnioskodawcy i jej córki stosowana była w Kongu przemoc, a wnioskodawca, pomimo tego, iż nie doświadczył osobiście jej przejawów, doznał traumatycznych przeżyć, związanych z prześladowaniem politycznym a nadto z krzywdami doznanymi przez jego najbliższych. Zarazem żaden ze zgromadzonych dowodów nie przemawia za przeciwną tezą skarżącego, że takie zdarzenia nie miały miejsca w kraju pochodzenia wnioskodawców, co czyni ją w istocie dowolną i całkowicie oderwaną od zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Tym samym brak jest podstaw do uznania, że emigracja wnioskodawców z Konga spowodowana była względami ekonomicznymi - żaden z przeprowadzonych dowodów nie wspiera tego stanowiska, zarazem skutecznie je kwestionując i wskazując na polityczne przyczyny emigracji A. M. B. G. i G. N. B. wraz z ich małoletnią córką. Dodatkowo sam skarżący wykazuje się w tym zakresie niekonsekwencją swego rozumowania, jeżeli zauważy się, że w uzasadnieniu apelacji wskazuje on na wysoki status materialny wnioskodawców w realiach kongijskich, któremu nie zaprzeczali oni na żadnym etapie postępowania, a tym samym całkowicie niezrozumiałym jawi się upatrywanie ekonomicznych powodów ich wyjazdu z Konga.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wobec prawidłowości ustaleń dotyczących sytuacji wnioskodawców w kraju pochodzenia, powodów ich przymusowej emigracji - w świetle decyzji podejmowanych przez kolejne organy oraz sądy po ich zatrzymaniu na terytorium Polski, za słuszne uznać należy stanowisko Sądu meriti, zgodnie z którym, umieszczenie A. M. B. G. i G. N. B. wraz z ich małoletnią córką w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. było niesłuszne.

Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: ustawa o ochronie) przewiduje możliwość umieszczenia cudzoziemca wnioskującego o udzielenie ochrony międzynarodowej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, między innymi w celu zebrania z ich udziałem informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, a których uzyskanie bez zatrzymania byłoby niemożliwe - w przypadku istnienia znacznego prawdopodobieństwa ich ucieczki (art. 81 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie), jeżeli zastosowanie środków o charakterze wolnościowym (art. 88 ust. 1 ustawy o ochronie) nie jest możliwe. Ustawa o ochronie wprowadza zarazem bezwzględny zakaz umieszczania w strzeżonym ośrodku wnioskodawcy, jeżeli jego stan psychofizyczny uzasadnia domniemanie, że był on poddany przemocy. Fakt, że ustawodawca ustanowił jedynie wymóg "domniemania" oznacza, że nie zachodzi potrzeba jednoznacznego udowodnienia tej okoliczności i może być ona wykazana za pomocą różnorodnych środków przy jednoczesnym braku racjonalnych przeciwdowodów.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że zarówno organy Straży

Granicznej, jak i sądy procedujące w przedmiocie umieszczenia A. M. B. G. i G. N. B. wraz z ich małoletnią córką w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. oraz przedłużenia w nim ich pobytu otrzymywały informacje o tym, że wnioskodawcy mogli doświadczyć przemocy w kraju swego pochodzenia - wskazują na to ich zeznania, a także treść sporządzonych opinii psychologicznych, w których wskazano jednoznacznie, że A. M. B. G. i G. N. B. bezpośrednio po przyjęciu do ośrodka, tj. 11 stycznia 2020 r., zgłosili, że mieli przeżycia traumatyczne oraz podlegali przemocy fizycznej i psychicznej w Kongu. Pomimo powzięcia takiej informacji organy odpowiedzialne za działalność ośrodka nie przedsięwzięły żadnych czynności celem jakiegokolwiek zweryfikowania podnoszonych przez wnioskodawców twierdzeń.

Wobec bezczynności organów, wnioskodawcy wysłali pismo datowane na 6 marca 2020 r., które skierowali do Sądu Rejonowego w Kętrzynie, który zadecydować miał o ich dalszym pobycie w ośrodku oraz Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej, w których wskazali, po raz kolejny, na fakt doświadczenia przemocy w kraju swojego pochodzenia. Istotnym jest, że informacja ta została całkowicie pominięta przy procedowaniu przez Sąd Rejonowy w Kętrzynie, który postanowieniami z 6 marca 2020 r. orzekł o przedłużeniu pobytu wnioskodawców w strzeżonym ośrodku, nie odnosząc się, nawet zdawkowo, do tych twierdzeń. Podkreślić należy, że badając możliwość umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku właściwe organy zobowiązane są do weryfikacji wszelkich przesłanek w tej materii - tak pozytywnych, jak i negatywnych. Względny szybkości postępowania nie mogą prowadzić do niedokonania kluczowych ustaleń w danej sprawie, w szczególności, gdy dotyczą bezwzględnego umieszczania cudzoziemców w strzeżonym ośrodku.

Za nieprawidłowością procedowania w tym zakresie, które przełożyło się ostatecznie na niesłuszne umieszczenie w ośrodku, wskazuje dobitnie fakt, że po złożeniu pism z 6 marca 2020 r., wnioskodawcy zostali ostatecznie skierowani na badania psychologiczne, które skutkowały wydaniem opinii z 24 marca 2020 r., potwierdzających wersję przedstawianą od samego początku przez A. M. B. G. i G. N. B. oraz ostatecznie doprowadziły do ich zwolnienia z ośrodka 26 marca 2020 r. Tym samym uznać należy, że w przypadku, gdyby kolejne sądy dokonały należytego sprawdzenia okoliczności podnoszonych przez wnioskodawców, nigdy nie doszłoby do ich umieszczenia w strzeżonym ośrodku, albo co najmniej ich pobyt w nim byłby krótszy.

Podkreślenia wymaga również, że art. 87 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie, stanowiący podstawę pobytu wnioskodawców w strzeżonym ośrodku, stanowi transpozycję do polskiego porządku prawnego art. 8 ust. 3 lit. b dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/33/UE z 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową. Analiza przywołanej regulacji, na gruncie orzecznictwa europejskiego,

została dokonana przez TSUE w wyroku z 14 września 2017 r., sygn. C-18/16, w którym wskazano, jakie warunki muszą być spełnione, aby pozbawienie wolności na podstawie przywołanej regulacji było możliwe i spełniało wymogi prawa unijnego. W przywołanym wyroku TSUE wskazał, że ograniczenia korzystania z prawa wolności, gwarantowanego w art. 6 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, nie mogą wykraczać poza to, co jest ściśle konieczne, w szczególności, zatrzymanie osoby nie może zostać dokonane przez państwo z samego tylko faktu ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej. W wyroku podkreślono, że zatrzymanie można zarządzić wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne, po indywidualnym zbadaniu każdej sprawy, jeżeli nie można skutecznie zastosować łagodniejszych środków przymusu. Zarazem, w przypadku gdyby do zatrzymania doszło, może być ono stosowane, na jak najkrótszy okres i jedynie wtedy gdy spełnione są wymogi ustanowione dyrektywą.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, uznać należy, że pobyt wnioskodawców w strzeżonym ośrodku nie był wynikiem indywidualnego, należytego zbadania ich sprawy, jeżeli weźmie się pod uwagę bagatelizowanie i nieweryfikowanie ich twierdzeń dotyczących doświadczenia przemocy w kraju pochodzenia, a dodatkowo nie został zastosowany na możliwie najkrótszy czas, jeżeli zauważy się, że niezwłocznie po wydaniu opinii psychologicznych, których wydanie było wynikiem uporu wnioskodawców, zostali oni zwolnieni ze strzeżonego ośrodka. Nadto zaznaczyć należy, że ich pobyt w nim, miał umożliwić właściwym organom zebranie z ich udziałem informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Gdy zestawia się przywołany cel pobytu wnioskodawców w strzeżonym ośrodku, z faktem, że jedyną przeprowadzoną czynnością było przesłuchanie G. N. B. 10 lutego 2020 r., po czym nie podejmowano żadnych, dalszych czynności, jak również nie były one szczegółowo zaplanowane, na co wskazuje treść postanowień z 6 marca 2020 r., uznać należy, że ich dalszy pobyt w ośrodku w K. nie był koniecznym, ani niezbędnym.

Kolejną kwestią, wskazującą na prawidłowość stanowiska Sądu Okręgowego, jest okoliczność, iż tok procedowania w sprawie wnioskodawców, przemawia za uznaniem, że nie zostało należycie wzięte pod uwagę dobro małoletniej córki A. M. B. G. i G. N. B. Art. 401 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach stanowi wprost, że sąd rozpatrując wniosek o umieszczenie w strzeżonym ośrodku cudzoziemca wraz z małoletnim pozostającym pod jego opieką kieruje się także dobrem tego małoletniego. Wskazanie to oznacza, że jakakolwiek forma pozbawienia wolności dziecka musi być traktowana jako środek ostateczny i stosowana przez najkrótszy, możliwy czas. Tym samym, właściwe organy muszą wykazywać się niezwykłą sprawnością podejmowanych działań, tak, aby wszelkie niezbędne okoliczności zostały wyjaśnione bez zbędnej zwłoki. Przywołane powyżej

ustalenia prowadzą jednakże do wniosku, że w przedmiotowej sprawie nie dążono do ograniczenia pobytu małoletniej wraz z rodzicami w strzeżonym ośrodku do minimum, bowiem nie podejmowano żadnych działań zmierzających do sprawnego zebrania wszelkich niezbędnych informacji i rozpoznania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Dodatkowo procedujące sądy, decydując o pobycie wnioskodawców w strzeżonym ośrodku, nienależycie rozważyły dobro małoletniej w przedmiotowej sprawie, na co wskazuje treść wydanych postanowień, w których nie odniesiono się do tej kwestii, jak również treść opinii psychologicznej z 24 marca 2020 r., z której wynika, że w związku z wydarzeniami, których małoletnia doświadczyła w Kongu, jej pobyt w strzeżonym ośrodku był dla niej szczególnie trudny i stanowił wtórnie traumatyzujące doświadczenie.

Reasumując, zdaniem Sadu Apelacyjnego, suma przywołanych powyżej okoliczności, wbrew stanowisku skarżącego, w pełni potwierdza słuszność stanowiska Sądu Okręgowego, iż pobyt A. M. B. G. i G. N. B. wraz z ich małoletnią córką w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. uznać należy za niesłuszny, a tym samym w pełni uzasadnionym było zasądzenie na ich rzecz odpowiednich kwot zadośćuczynienia. Ich wysokość została należycie i prawidłowo uzasadniona przez Sąd meriti, a Sąd Odwoławczy, wobec braku ich kwestionowania przez skarżącego, z urzędu nie dopatrzył się żadnych okoliczności, które wskazywałyby na konieczność ich modyfikacji.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 554 § 2a i § 2b pkt 1 k.p.k., podkreślić na wstępie należy, że jego treść wskazuje jednoznacznie, że Prokurator upatruje w rzeczywistości naruszenia art. 554 § 3 k.p.k., który nakłada obowiązek przesłania odpisu wniosku wraz z zawiadomieniem o terminie rozprawy, a co w realiach przedmiotowej sprawy miało prowadzić do naruszenia uprawnień jednej ze stron niniejszego postępowania, mianowicie reprezentanta Skarbu Państwa. Pomimo błędnej konstrukcji powyższego zarzutu, zgodzić należy się ze skarżącym, że zgromadzone w aktach sprawy pisma nie wskazują, iż Prezes Sądu Rejonowego w Kętrzynie, będąc zawiadomionym o terminie rozprawy, otrzymał odpis wniosku inicjującego postępowanie. Tym samym mogło dojść do naruszenia obowiązku nałożonego na Sąd I instancji, który to mógł skutkować naruszeniem praw reprezentanta Skarbu Państwa. Podkreślić jednakże należy, że nie każde uchybienie przepisom proceduralnym stanowi o konieczności uchylenia, bądź zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia. Zgodnie z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k., zarzuty stanowią względne przyczyny odwoławcze wówczas, jeżeli mogły mieć wpływ na treść orzeczenia. Konsekwencją takiej regulacji prawnej dla uznania trafności eksponowanych środkiem zaskarżenia zarzutów jest ciężący na skarżących, obowiązek wykazania zarówno faktu, że miało miejsce określone naruszenie prawa procesowego, względnie wykazania na czym polegał błąd sądu popełniony w procesie ustalania faktów sprawy, jak i

okoliczności, że mogło to mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. O istotnym zaś wpływie tak obraży przepisów postępowania, jak i błędu w ustaleniach faktycznych na treść orzeczenia można mówić dopiero wtedy, gdy zasadnie wykaże się, iż kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w istotny sposób odmienne od tego, które w sprawie zapadło (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 marca 2019 r., sygn. II AKa 263/18, Legalis nr 2241657). W niniejszej sprawie niewątpliwym jest, że zaistniały wątpliwości dotyczące doręczenia wniosku reprezentantowi Skarbu Państwa. Zarazem, w związku z powyższym, prokurator błędnie wskazuje, że organ ten, miał w ogóle nie zostać zawiadomiony o terminie rozprawy. Stanowisko to jest całkowicie błędnym. Analiza akt sprawy, w powiązaniu z informacjami z systemu PREATOR-BOI wskazuje jednoznacznie, że Prezes Sądu Rejonowego w Kętrzynie, pismem z 6 lipca 2021 r., został zawiadomiony o terminie rozprawy 19 sierpnia 2021 r. (zostało ono odebrane 12 lipca 2021 r.). Pomimo tego nie wykazał on zainteresowania przedmiotową sprawą, jeżeli weźmie się pod uwagę, że nie zwrócił się o przesłanie mu odpisu wniosku, jak również nie wyznaczył swojego pełnomocnika na termin rozprawy przed Sądem Okręgowym. Tym samym nie sposób uznać, że naruszenie przez Sąd Okręgowy dyspozycji art. 554 § 3 k.p.k. mogło w jakikolwiek sposób prowadzić do naruszenia praw strony, która wszakże nie chciała uczestniczyć w niniejszym postępowaniu. Na marginesie zaznaczyć przy tym należy, że na etapie postępowania apelacyjnego, wobec zaistniałych wątpliwości związanych z przesłaniem wymaganej przepisami prawa dokumentacji Prezesowi Sądu Rejonowego w Kętrzynie, zarządzeniem z 9 lutego 2023 r., zawiadomiono go o terminie rozprawy apelacyjnej oraz przesłano odpisy: wniosku pełnomocnika wnioskodawców, wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie wraz z uzasadnieniem oraz apelacji prokuratora. Przesyłka została odebrana 14 lutego 2023 r. (k. 264). Pomimo skutecznego zawiadomienia, Prezes Sądu Rejonowego w Kętrzynie, nie wyraził żadnego zainteresowania przedmiotową sprawą, chociażby poprzez wysłanie pełnomocnika na termin rozprawy. Powyższe prowadzi do jednoznacznego wniosku, że organ reprezentujący Skarb Państwa nie miał woli udziału w toczącym się postępowaniem, a tym samym, pomimo nieprawidłowości dotyczącej doręczenia niezbędnej dokumentacji na etapie postępowania przed sądem I instancji, nie można uznać, by mogło prowadzić to do rzeczywistego naruszenia praw tej strony, skutkując koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku.

Wniosek

Uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie.

zasadny
część

		wo zasadny niezasa dny
<i>Zwiążle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</i>		
Bezzasadność zarzutów apelacji.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.	<i>Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności</i>	
5. ROZSTRZYGNĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	<i>Przedmiot utrzymania w mocy</i>	
	Całość orzeczenia.	
	<i>Zwiążle o powodach utrzymania w mocy</i>	
	Bezzasadność zarzutów apelacji.	
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
5.2.1.	<i>Przedmiot i zakres zmiany</i>	
	<i>Zwiążle o powodach zmiany</i>	
1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
1.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
5.3.1.1.1.		art. 439 k.p.k.
	<i>Zwiążle o powodach uchylenia</i>	
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w	art. 437 § 2 k.p.k.

	całości	
	<i>Zwiężle o powodach uchylenia</i>	
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	art. 437 § 2 k.p.k.
	<i>Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia</i>	
5.3.1.4.1.		art. 454 § 1 k.p.k.
	<i>Zwiężle o powodach uchylenia</i>	
1.1. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
<i>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</i>	Przytoczyć okoliczności	
6. KOSZTY PROCESU		
<i>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</i>	Przytoczyć okoliczności	
2.	Rozstrzygnięcie o zwrocie kosztów ustanowienie przez wnioskodawców pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym znajduje uzasadnienie w treści w treści art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z art. 407 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach. O wysokości kwot rozstrzygnięto w oparciu o § 11 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.	
3.	Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych postępowania apelacyjnego znajduje uzasadnienie w treści art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z art. 407 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach.	
7. PODPIS		
Katarzyna Capałowska Ewa Jethon Anna Kalbarczyk		
1.11. Granice zaskarżenia		

Kolejny numer załącznika		1	
Podmiot wnoszący apelację		Prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja		Zasądzenie zadośćuczynienia na rzecz wnioskodawców	
1.3. Kierunek i zakres zaskarżenia			
na korzyść na niekorzyść	w całości		
	w części		co do winy
			co do kary
			co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia
1.3. Podniesione zarzuty			
<i>Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji</i>			
	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka		
	art. 439 k.p.k.		

	brak zarzutów
--	---------------

1.4. Wnioski	
---------------------	--

	uchylenie		zmiana
--	-----------	--	--------